

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره ترتیب چاپ ۲۰
شماره چاپ سابقه
شماره دفتر ثبت ۱۸

دوره ششم - سال اول

۱۳۷۹ - ۱۳۸۰

تاریخ چاپ ۱۳۷۹/۴/۷

یک شوری

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون
مؤسسه بین‌المللی یکنواخت سازی حقوق خصوصی
پیرامون اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیر قانونی خارج شده

این لایحه براساس ماده (۱۴۱) آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و
تقاضای مورخ ۱۳۷۹/۳/۳۰ دولت در دستور کار مجلس قرار گرفت

فرهنگی

کمیسیونهای ارجاعی

امنیت ملی و سیاست خارجی - قضائی و حقوقی

اداره کل قوانین

بسمه تعالی

شماره ۱۶۷۸۷/۵۵۳۹۸

تاریخ ۱۳۷۶/۳/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون موسسه بین المللی
یکنواخت سازی حقوق خصوصی پیرامون اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج
شده که بنا به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۵
هیات وزیران به تصویب رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم
می گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس جمهور

با عنایت به اهمیت فراوان حفظ میراث فرهنگی و با توجه به گستردگی خسارات
غیرقابل جبرانی که به جهت تجارت غیرقانونی و غارت اشیاء فرهنگی بر اشیاء و میراث
فرهنگی جوامع ملی، قبیله ای، بومی و سایر جوامع و میراث تمام بشریت وارد می شود و
به منظور ممانعت از تجارت غیرقانونی اشیاء فرهنگی و نیز تسهیل استرداد و اعاده اشیاء
فرهنگی مسروقه و یا غیرقانونی خارج شده، لایحه زیر جهت طی مراحل قانونی تقدیم
می شود

**لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون
موسسه بین‌المللی یکنواخت سازی حقوق خصوصی پیرامون
اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده**

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون
موسسه بین‌المللی یکنواخت سازی حقوق خصوصی پیرامون اشیاء فرهنگی مسروقه یا
غیرقانونی خارج شده - مصوب سال ۱۹۹۵ میلادی برابر با ۱۳۷۴ هجری شمسی -
مشتمل بر یک مقدمه، (۲۱) ماده و (۱) ضمیمه به شرح پیوست ملحق شود و اسناد
مربوط را تسلیم نماید.

وزیر امور خارجه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رئیس جمهوری

بسم الله الرحمن الرحيم

**کنوانسیون موسسه بین‌المللی یکنواخت سازی حقوق خصوصی
پیرامون اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده**

کشورهای متعهد این کنوانسیون که بنا به دعوت دولت جمهوری ایتالیا از تاریخ
۱۳۷۴/۴/۱۸ تا تاریخ ۱۳۷۴/۴/۴ هجری شمسی برابر با ۷ الی ۲۴ ژوئن ۱۹۹۵ میلادی
برای شرکت در کنفرانس دیپلماتیک جهت تصویب پیش‌نویس کنوانسیون موسسه
بین‌المللی یکنواخت سازی حقوق خصوصی در مورد اعاده بین‌المللی اشیاء فرهنگی

مسروقه یا غیرقانونی خارج شده در رم گرد هم آمدند،

با اعتقاد به اهمیت اساسی حفظ میراث فرهنگی و مبادلات فرهنگی به منظور ارتقاء تفاهم میان مردم و نشر فرهنگ برای سلامت بشریت و پیشرفت تمدن، با ابراز نگرانی عمیق نسبت به تجارت غیرقانونی اشیاء فرهنگی و خسارات غیرقابل جبرانی که غالباً از این راه بر خود اشیاء و بر میراث فرهنگی جوامع ملی، قبیله‌ای، و بومی یا سایر جوامع و نیز میراث کلیه مردم بویژه از طریق غارت اماکن باستانی و ابراد خسارات غیرقابل جایگزین بر اطلاعات باستان‌شناسی، تاریخی و علمی وارد می‌شود، با عزم راسخ بر کمک موثر به مبارزه با تجارت غیرقانونی اشیاء فرهنگی از طریق برداشتن گامهای مهم در ایجاد مقررات قانونی مشترک و جزئی برای استرداد و اعاده اشیاء فرهنگی میان کشورهای متعاقد بمنظور بهبود (روشهای) حفاظت و حمایت از میراث فرهنگی که به نفع همگی می‌باشد،

با تاکید بر اینکه منظور از این کنوانسیون تسهیل استرداد و اعاده اشیاء فرهنگی می‌باشد و در نظر گرفتن راه حل‌ها و تدابیری از قبیل پرداخت غرامت که برای انجام امر استرداد و اعاده در برخی از کشورها لازم است به معنای الزام سایر کشورها به اتخاذ آن تدابیر نیست،

با تایید بر اینکه تصویب مفاد این کنوانسیون، در آینده به هیچ وجه به معنای تایید یا مشروعیت هرگونه معاملات غیرقانونی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون صورت گرفته، نمی‌باشد،

با آگاهی از اینکه این کنوانسیون به تنهایی نمی‌تواند راه حل مشکلات ناشی از تجارت غیرقانونی باشد بلکه آغازکننده روندی است که همکاری فرهنگی بین‌المللی را افزایش داده و نقش مناسبی در جهت تجارت قانونی و توافقات بین دولتها برای مبادلات فرهنگی ایفاء می‌کند،

با اذعان بر اینکه اجرای این کنوانسیون می‌بایست با اتخاذ اقدامات موثر دیگری برای حمایت از اشیاء فرهنگی از قبیل ایجاد و استفاده از (سیستم) ثبت و حفاظت عملی از زمین‌های حاوی آثار باستانی و همکاریهای فنی همراه شود،
با آگاهی بر کار نهادهای مختلف در جهت حمایت از اموال فرهنگی بویژه کنوانسیون مصوب ۱۳۴۹ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۰ میلادی یونسکو درخصوص قاچاق و تعیین خط مشی‌هایی جهت بخش خصوصی،
به شرح زیر توافق نمودند

فصل ۱

حیطه شمول و تعاریف

ماده ۱ - این کنوانسیون درخصوص ادعاهایی که جنبه بین‌المللی دارد در موارد زیر شمول می‌یابد

الف - استرداد اشیاء فرهنگی مسروقه،

ب - اعاده اشیاء فرهنگی که از سرزمین یک کشور متعاقد بر خلاف قوانین آن که ناظر بر صدور اشیاء فرهنگی است خارج شده، در جهت حمایت از میراث فرهنگی آن عضو (که از این پس «اشیاء فرهنگی غیرقانونی خارج شده» نامیده می‌شوند.

ماده ۲ - از نظر این کنوانسیون اشیاء فرهنگی، اشیایی است که به دلایل مذهبی یا غیرمذهبی در زمینه‌های باستان‌شناسی، ماقبل تاریخ، تاریخی، ادبی، هنری یا علمی حائز اهمیت بوده و به یکی از طبقات مندرج در ضمیمه این کنوانسیون تعلق دارد.

فصل ۲

استرداد اشیاء فرهنگی مسروقه

ماده ۳

۱ - دارنده شیء فرهنگی مسروقه، باید آنرا اعاده کند.

۲ - از نظر این کنوانسیون شیء فرهنگی که طبق قانون کشوری که حفاری در آن صورت گرفته به طریق غیرقانونی از زیر خاک بیرون آورده شده یا بطور قانونی از زیر خاک بیرون آورده شده لیکن بصورت غیرقانونی نگهداری می شود، نیز مسروقه تلقی می شود.

۳ - هرگونه ادعا برای استرداد می بایست ظرف سه سال از زمانی که محل شیء فرهنگی و هویت دارنده آن برای مدعی مسلم شده و در هر صورت ظرف مدت ۵۰ سال از زمان سرقت اقامه شود.

۴ - البته، ادعا جهت اعاده اشیاء فرهنگی که بخشی از یک اثر تاریخی شناخته شده یا یک محل باستانی می باشند یا به مجموعه عمومی تعلق دارند، به غیر از محدودیت زمانی سه ساله ای که از زمان اطلاع مدعی از محل شیء فرهنگی و هویت دارنده آن وجود دارد، مشمول محدودیت زمانی دیگری نمی باشند.

۵ - علیرغم مفاد بند گذشته، هر یک از کشورهای متعاقد می تواند اعلام کند که یک ادعا مشمول محدودیت زمانی ۷۵ ساله یا بیشتری است که در قانون آن کشور پیش بینی شده است. ادعایی که در دیگر کشور متعاقد برای استرداد یک شیء فرهنگی که از آثار تاریخی، محل باستانی و یا مجموعه عمومی در کشور متعاقد اعلام کننده برده شده مطرح می شود نیز مشمول آن محدودیت زمانی قرار می گیرد.

۶ - اعلامیه مذکور در بند قبلی در زمان امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق

صورت خواهد گرفت.

۷ - از نظر این کنوانسیون «مجموعه عمومی» شامل تعدادی اشیاء فرهنگی صورت برداری یا شناسائی شده است که تحت مالکیت یکی از گروه‌های زیر است

الف - کشور متعاقد.

ب - دستگاه منطقه‌ای یا محلی کشور متعاقد،

ج - مؤسسه مذهبی در کشور متعاقد، یا

د - مؤسسه‌ای که ضرورتاً با هدفی فرهنگی، آموزشی یا علمی در کشور متعاقد تاسیس شده و در آن کشور به خدمت در جهت منافع عمومی شناخته شده است.

۸ - علاوه بر این، ادعا جهت استرداد شیئی فرهنگی مقدس یا مهمی که متعلق به یک قبیله یا بومیان یک کشور متعاقد می‌باشد و به عنوان بخشی از مراسم سنتی یا مذهبی توسط آنها مورد استفاده قرار می‌گیرد مشمول محدودیت زمانی مربوط به مجموعه‌های عمومی خواهد شد.

ماده ۴

۱ - دارنده شیئی فرهنگی مسروقه که موظف به اعاده آن است، در زمان استرداد آن مستحق دریافت غرامتی عادلانه و معقول می‌باشد مشروط بر اینکه دارنده از مسروقه بودن شیئی آگاهی نداشته و به طور منطقی نمی‌توانسته بر این امر آگاهی داشته باشد و بتواند ثابت کند در هنگام تحصیل شیئی احتیاط و توجه لازم را به خرج داده است.

۲ - بدون خدشه دار کردن حق دارنده نسبت به غرامت مورد اشاره در بند فوق، تلاشهای معقولی می‌بایست صورت گیرد تا شخصی که شیئی فرهنگی را به دارنده منتقل کرده یا فرد دیگری که قبل از وی این کار را انجام داده موظف به پرداخت غرامت شود، در صورتیکه این امر با قانون کشوری که ادعا در آن مطرح شده مطابقت داشته باشد.

- ۳ - در صورت لزوم پرداخت غرامت به دارنده شیء توسط مدعی، بدون خدشه دار کردن حق مدعی جهت دریافت آن از هر شخص دیگری صورت خواهد گرفت.
- ۴ - در تعیین اینکه آیا دارنده شیء احتیاط و دقت لازم را به خرج داده یا خیر، تمام شرایط تحصیل از جمله ماهیت طرفها، قیمت پرداخت شده، اینکه آیا وی به ثبت کننده اشیاء فرهنگی مسروقه که بطور معقول در دسترس است و به هرگونه اطلاعات و مدارکی که بطور معقول قابل احتساب است مراجعه کرده یا خیر و اینکه دارنده شیء به موسسات قابل دسترس مراجعه نموده یا اقدام دیگری را که هر شخص بطور معقول تحت آن شرایط انجام می دهد را صورت داده یا خیر مورد توجه قرار خواهد گرفت.
- ۵ - دارنده شیء در مقایسه با شخصی که آنرا از طریق ارت یا به گونه ای دیگر بطور بلاعوض بدست آورده از وضعیت بهتری برخوردار نخواهد بود.

فصل ۳

اعاده اشیاء فرهنگی غیر قانونی خارج شده

ماده ۵

- ۱ - هر یک از کشورهای متعاقد می تواند از دادگاه یا مرجع ذیصلاح دیگر کشور متعاقد دیگر بخواهد دستور اعاده شیء فرهنگی را که بطور غیرقانونی از سرزمین کشور درخواست کننده خارج شده، صادر نماید.
- ۲ - شیء فرهنگی که با اهدافی از قبیل شرکت در نمایشگاه، انجام تحقیقات یا بازسازی طبق مجوز صادره براساس قوانین ناظر بر خروج آن در جهت حمایت از میراث فرهنگی بطور موقت از سرزمین کشور درخواست کننده خارج می شود و طبق شرایط آن مجوز اعاده نمی گردد به عنوان شیئی که بطور غیرقانونی خارج شده تلقی می شود.

۳- دادگاه یا مرجع ذیصلاح دیگر کشوری که از آن صدور حکم اعاده یک شیء فرهنگی غیرقانونی خارج شده درخواست می شود در صورتی اقدام به این امر می کند که کشور درخواست کننده ثابت نماید آن شیء اهمیت فرهنگی بسیار زیادی برای آن کشور دارد و انتقال آن شیء از سرزمین آن موجب وارد آمدن آسیب قابل ملاحظه ای به یک یا چند مورد از موارد زیر شده است

الف - حفظ فیزیکی شیء یا موقعیت آن.

ب - تمامیت شیئی که خود بخشی از یک مجموعه است.

ج - حفظ اطلاعاتی از قبیل علمی یا تاریخی.

د - موارد استفاده سنتی یا مذهبی شیء توسط یک قبیله یا جامعه بومیان.

۴- هر درخواستی که طبق بند (۱) این ماده صورت می گیرد می بایست شامل یا به انضمام اطلاعات حقیقی یا حقوقی باشد که به دادگاه یا مرجع ذیصلاح دیگر کشور مورد خطاب در تعیین حصول شرایط بندهای (۱) تا (۳) کمک کند.

۵- بر درخواست اعاده می بایست ظرف سه سال پس از محرز شدن محل شیء فرهنگی و هویت دارنده آن برای کشور درخواست کننده و در هر صورت ظرف مدت ۵۰ سال از تاریخ خروج آن یا از تاریخی که شیء می بایست طبق معجز مذکور در بند (۲) این ماده اعاده شود، ارائه گردد.

ماده ۶

۱- دارنده شیء فرهنگی که آنرا پس از خروج غیرقانونی بدست آورده در هنگام اعاده آن مستحق دریافت غرامتی عادلانه و معقول توسط کشور درخواست کننده است، مشروط بر آنکه دارنده در زمان کسب آن از خروج غیرقانونی شیء اطلاع نداشته و یا بطور معقول نمی توانسته نسبت به این امر آگاهی داشته باشد.

۲- در تعیین اینکه آیا دارنده از خروج غیرقانونی شیء فرهنگی اطلاع داشته یا بطور معمول می توانسته اطلاع داشته باشد یا خیر، شرایط کسب از جمله فقدان گواهی خروج که طبق قانون کشور درخواست کننده مقرر شده، مورد توجه قرار خواهد گرفت.

۳- در صورت توافق با کشور درخواست کننده، دارنده شیء فرهنگی که موظف به اعاده آن است می تواند بجای غرامت یکی از موارد زیر را انتخاب کند

الف - مالکیت شیء را حفظ کند، یا

ب - مالکیت را در برابر پرداخت مبلغی یا بصورت بلاعوض به شخصی به انتخاب خود که ساکن کشور درخواست کننده بوده و ضمانت های لازم را ارائه کند، منتقل نماید.

۴ - بر طبق این ماده هزینه اعاده شیء فرهنگی بدون لطمه زدن به حق کشور درخواست کننده جهت دریافت هزینه ها از هر شخص دیگری، به عهده آن کشور می باشد.

۵ - دارنده شیء در مقایسه با شخصی که آنرا از طریق ارث یا بطور بلاعوض بدست آورده از وضعیت بهتری برخوردار نخواهد بود.

ماده ۷

۱ - مفاد این فصل در موارد زیر شمول نخواهد داشت

الف - خروج شیء فرهنگی در زمانی که اعاده آن درخواست می شود دیگر غیرقانونی تلقی نمی گردد، یا

ب - شیء مذکور در طول حیات خالق آن یا طرف پنجاه سال پس از فوت آن شخص خارج شده باشد.

۲ - علیرغم مفاد جز "ب" بند قبلی، در صورتی که شیء فرهنگی توسط عضو یا اعضای یک قبیله یا جامعه بومیان برای استفاده افراد جامعه در مراسم سنتی یا مذهبی

ساخته شده باشد و شیء مزبور به آن جامعه اعاده خواهد شد، مفاد این فصل اعمال خواهد شد.

فصل ۴ مقررات کلی

ماده ۸

۱ - ادعا به موجب فصل (۲) و درخواست به موجب فصل (۳) می تواند نزد دادگاهها یا سایر مراجع ذیصلاح کشور متعاهدی که شیء فرهنگی در آن قرار دارد، علاوه بر دادگاهها یا سایر مراجع ذیصلاحی که طبق مقررات جاری کشورهای متعاهد دارای صلاحیت می باشند مطرح گردد.

۲ - اعضا می توانند جهت تسلیم دعوا به هر دادگاه یا مرجع ذیصلاح دیگر یا داوری توافق نمایند.

۳ - توسل به اقدامات موقت از جمله اقدامات حمایتی قابل دسترس طبق قانون کشور متعاهدی که شیء فرهنگی در آن قرار دارد، حتی در زمانی که ادعای استرداد با درخواست اعاده شیء نزد دادگاهها یا سایر مراجع ذیصلاح کشور متعاهد دیگر مطرح می شود امکان پذیر است.

ماده ۹

۱ - هیچیک از مفاد این کنوانسیون مانع کشورهای متعاهد جهت اعمال قوانین مناسب تری به غیر از آنچه در این کنوانسیون پیش بینی شده برای استرداد یا اعاده اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده نمی باشد.

۲ - این ماده به معنای ایجاد تعهدی نسبت به رسمیت شناختن یا اجرای تصمیم دادگاه، یا مرجع ذیصلاح دیگر کشور متعاقد دیگری که از مفاد این کنوانسیون منصرف می‌شود، تعبیر نخواهد شد.

ماده ۱۰

۱ - مفاد فصل (۲) فقط در مورد شیء فرهنگی که پس از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد کشوری که ادعا در آن مطرح شده اعمال خواهد شد، مشروط بر آنکه الف - شیء مزبور پس از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد یک کشور متعاقد از سرزمین آن کشور سرقت شده باشد، یا
ب - شیء مزبور پس از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون در مورد آن کشور متعاقد، در آن فرار گرفته باشد.

۲ - مفاد فصل (۳) فقط در خصوص شیء فرهنگی اعمال خواهد شد که پس از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد کشور درخواست کننده و نیز کشوری که درخواست در آنجا مطرح شده بطور غیرقانونی خارج شده باشد.

۳ - این کنوانسیون به هیچ طریق موجب مشروعیت بخشیدن به هرگونه معاملات غیرقانونی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون صورت گرفته است یا طبق بندهای (۱) و (۲) این ماده مستثنی می‌شود نخواهد گردید. همچنین هیچگونه محدودیتی را در مورد حق یک کشور یا شخص دیگری برای اقامه دعوا طبق راه‌حلهای موجود خارج از چارچوب این کنوانسیون جهت استرداد یا اعاده شیء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده قبل از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون بوجود نخواهد آورد.

فصل ۵

مقررات نهائی

ماده ۱۱

۱- کنوانسیون حاضر پس از اختتام کنفرانس دیپلماتیک جهت تصویب پیش‌نویس کنوانسیون موسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی در خصوص اعاده اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده، برای امضاً مفتوح بوده و جهت امضای تمام کشورها تا تاریخ ۱۰/۴/۱۳۷۵ هجری شمسی برابر با ۳۰ ژوئن ۱۹۹۶ میلادی در رم مفتوح خواهد بود.

۲- این کنوانسیون منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب کشورهای امضاً‌کننده آن می‌باشد.

۳- این کنوانسیون از روز افتتاح جهت امضاً برای الحاق تمام کشورهایی که جزء کشورهای امضاء‌کننده نمی‌باشند، مفتوح خواهد بود.

۴- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق موکول به تودیع سندی رسمی بدان مضمون نزد امین اسناد است.

ماده ۱۲

۱- این کنوانسیون در اولین روز ششمین ماه پس از تاریخ تودیع پنجمین سند تنفیذ، پذیرش تصویب یا الحاق لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- برای هر کشوری که پس از تودیع پنجمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، این کنوانسیون را مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب قرار می‌دهد یا به آن ملحق می‌شود، این کنوانسیون در مورد آن کشور در اولین روز ششمین ماه پس از تاریخ تودیع

سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۱۳

۱ - این کنوانسیون هیچ یک از اسناد بین‌المللی را که هر کشور متعاقد نسبت به آن تعهد قانونی دارد و شامل مفادی درخصوص موضوعات مطرح شده در این کنوانسیون می‌شود تحت تاثیر قرار نمی‌دهد، مگر کشورهایی که نسبت به اینگونه اسناد متعهد هستند، خلاف آن را اعلام کنند.

۲ - هر یک از کشورهای متعاقد می‌تواند با یک یا چند کشور متعاقد به منظور افزایش کاربرد این کنوانسیون در روابط متقابل خود توافقنامه‌هایی را منعقد نماید. کشورهایی که چنین توافقنامه‌هایی را منعقد کرده‌اند می‌بایست یک نسخه از آن را به امین اسناد تسلیم کنند.

۳ - کشورهای متعاقدی که عضو سازمانهای وحدت اقتصادی یا نهادهای منطقه‌ای می‌باشند می‌توانند اعلام کنند که در روابط بین خود مقررات داخلی این سازمانها یا نهادها را بکار می‌گیرند و لذا حیطه شمول مفاد این کنوانسیون را هنگامی که با آن مقررات منطبق می‌شوند، به موقع اجرا نخواهند گذاشت.

ماده ۱۴

۱ - در صورتی که کشور متعاقدی دارای دو یا چند واحد سرزمینی باشد، بدون توجه به دارا بودن یا نبودن نظام‌های مختلف حقوقی حاکم در رابطه با موضوعات مطرح شده در این کنوانسیون، آن کشور در زمان امضاء یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق می‌تواند اعلام نماید که این کنوانسیون در مورد تمام واحدهای سرزمینی آن یا فقط یکی یا چند واحد از آنها قابل شمول است و نیز می‌تواند در هر زمان اعلامیه دیگری را

جایگزین این اعلامیه کند.

۲ - این اعلامیه‌ها می‌بایست به اطلاع امین اسناد برسد و در آنها باید به وضوح به واحدهای سرزمینی که این کنوانسیون درخصوص آنها شمول می‌یابد، اشاره شود.

۳ - در صورتی که به موجب اعلامیه موضوع این ماده، این کنوانسیون به یک یا چند ولی نه تمام واحدهای سرزمین کشور متعاهدی شمول یابد، اشاره به

الف - قلمرو کشور متعاهد در ماده (۱) به عنوان اشاره به قلمرو واحد سرزمینی آن کشور تلقی خواهد شد.

ب - دادگاه یا مرجع ذیصلاح دیگر کشور متعاهد و یا کشور مورد خطاب به معنای اشاره به دادگاه یا مرجع ذیصلاح دیگر واحد سرزمینی آن کشور تلقی خواهد شد.

ج - کشور متعاهدی که شیء فرهنگی در آن قرار دارد در بند (۱) ماده (۸) به عنوان اشاره به واحد سرزمینی کشوری که شیء فرهنگی در آن قرار گرفته تلقی خواهد شد.

د - قانون کشور متعاهدی که شیء فرهنگی در آن قرار گرفته در بند (۳) ماده (۸) به عنوان اشاره به قانون واحد سرزمینی کشوری که شیء فرهنگی در آن قرار گرفته تلقی خواهد شد. و

ه - کشور متعاهد در ماده (۹) به عنوان اشاره به واحد سرزمینی آن کشور تلقی خواهد شد.

۴ - در صورتی که کشور متعاهدی درخصوص بند (۱) این ماده اعلامیه‌ای صادر نکند، این کنوانسیون به تمام واحدهای سرزمینی آن تسری خواهد یافت.

ماده ۱۵

۱ - اعلامیه‌هایی که طبق این کنوانسیون در زمان امضاء صادر می‌شوند موکول به تصدیق پس از تنفیذ، پذیرش یا تصویب می‌باشند.

۲ - اعلامیه‌ها و تصدیق اعلامیه‌ها می‌بایست بصورت کتبی بوده و بطور رسمی به اطلاع امین اسناد رسانیده شود.

۳ - اعلامیه‌ها همزمان با لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد کشور مربوط به موقع اجرا گذارده خواهند شد. البته، اعلامیه‌هایی که پس از لازم‌الاجرا شدن بطور رسمی به اطلاع امین اسناد رسانیده می‌شوند در اولین روز ششمین ماه پس از تاریخ تودیع آن نزد امین اسناد به موقع اجرا گذارده خواهند شد.

۴ - هر کشوری که طبق این کنوانسیون اعلامیه‌ای را صادر می‌نماید، می‌تواند در هر زمان از طریق اطلاعیه رسمی و کتبی به عنوان امین اسناد آنرا پس بگیرد. پس گرفتن اعلامیه در اولین روز ششمین ماه پس از تاریخ تودیع اطلاعیه نافذ خواهد شد.

ماده ۱۶

۱ - هر یک از کشورهای متعاهد در زمان امضاء، تهنیت، پذیرش، تصویب یا الحاق می‌تواند اعلام نماید که دعوی مربوط به استرداد یا درخواست اعاده اشیاء فرهنگی که توسط کشوری طبق ماده (۸) نزد آن اقامه می‌شود می‌تواند به یکی یا چند روش از روشهای زیر مطرح شوند.

الف - ارائه مستقیم به دادگاهها یا سایر مراجع ذیصلاح کشور اعلام کننده،

ب - ارائه به دادگاهها یا سایر مراجع ذیصلاح آن کشور از طریق مرجع یا مراجعی که توسط آن کشور برای دریافت اینگونه دعوی یا درخواستها تعیین می‌شود،
ج - از طریق مجاری سیاسی یا کنسولی.

۲ - هر یک از کشورهای متعاهد همچنین می‌تواند طبق مفاد فصول (۲) و (۳) دادگاهها یا سایر مراجع ذیصلاح را برای صدور حکم استرداد یا اعاده اشیاء فرهنگی تعیین کند.

۳ - اعلامیه‌هایی که به موجب بندهای (۱) و (۲) این ماده صادر می‌شوند در هر زمان از طریق یک اعلامیه جدید قابل تعدیل می‌باشند.

۴ - مفاد بندهای (۱) تا (۳) این ماده، توافقنامه‌های دو یا چند جانبه درخصوص معاضدت قضائی در ارتباط با موضوعات مدنی و تجاری را که ممکن است میان کشورهای متعاقد وجود داشته باشد، تحت تاثیر قرار نمی‌دهد.

ماده ۱۷ - هریک از کشورهای متعاقد می‌بایست حداکثر تا شش ماه پس از تاریخ تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود، اطلاعاتی را درخصوص قوانین ناظر بر صدور اشیاء فرهنگی خود به یکی از زبانهای رسمی کنوانسیون بطور کتبی در اختیار امین اسناد قرار دهد. این اطلاعات در صورت اقتضاء هر چند وقت یکبار به روز خواهد شد.

ماده ۱۸ - هیچ حق شرطی به غیر از آن چه که در این کنوانسیون صریحا مجاز شمرده شده، قابل قبول نخواهد بود.

ماده ۱۹

۱ - هر یک از کشورهای عضو در هر زمان پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد آن می‌تواند با تسلیم سندی بدان مضمون به امین اسناد از عضویت در این کنوانسیون خارج شود.

۲ - فسخ عضویت در اولین روز ششمین ماه پس از تودیع سند فسخ عضویت نزد امین اسناد به مورد اجرا گذارده خواهد شد. در صورتی که در سند فسخ عضویت زمان طولانی تری برای نافذ شدن فسخ در نظر گرفته شده باشد، پس از تودیع آن نزد امین اسناد فسخ عضویت از هنگام منقضی شدن زمان طولانی تر مزبور، نافذ خواهد شد.

۳ - علیرغم فسخ عضویت مزبور، این کنوانسیون در مورد ادعای استرداد یا درخواست اعاده شیء فرهنگی که قبلاً از نافذ شدن تاریخ فسخ عضویت تسلیم شده باشد، همچنان اعمال خواهد شد.

ماده ۲۰ - رئیس موسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی در فواصل منظم یا هر زمان بنا به درخواست ۵ کشور عضو می‌تواند کمیته ویژه‌ای را به منظور بررسی عملکرد این کنوانسیون تشکیل دهد.

ماده ۲۱

۱ - این کنوانسیون نزد دولت جمهوری ایتالیا تودیع خواهد شد.
۲ - دولت جمهوری ایتالیا اقدامات زیر را معمول خواهد داشت.
الف - اطلاع موارد زیر به تمام کشورهایی که کنوانسیون را امضاء کرده یا به آن ملحق شده‌اند و رئیس موسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی
۱ - هر امضاء یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تایید یا الحاق جدید به همراه تاریخ مربوط،

۲ - هرگونه اعلامیه‌ای که طبق این کنوانسیون ارائه می‌شود،

۳ - پس گرفتن هر اعلامیه،

۴ - تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون،

۵ - موافقتنامه‌های موضوع ماده (۱۳)،

۶ - تودیع سند فسخ عضویت این کنوانسیون به همراه تاریخ آن و زمان نافذ شدن

فسخ،

ب - ارسال نسخه‌های تأیید شده این کنوانسیون به تمام کشورهای امضاءکننده،

تمام کشورهایی که به آن ملحق می‌شوند، و به رئیس موسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی،

ج - انجام سایر وظایفی که بطور معمول به عهده امین اسناد می‌باشد.

بنا به مراتب، نمایندگان تام‌الاختیار امضاء کننده زیر با اختیارات لازم، این کنوانسیون را امضا کرده‌اند.

تنظیم شده در رم، به تاریخ چهارم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و چهار هجری شمسی برابر با بیست و چهارم ژوئن سال یکهزار و نهصد و نود و پنج در یک نسخه اصلی به زبانهای انگلیسی و فرانسوی که هر دو از اعتبار یکسانی برخوردار می‌باشند.

ضمیمه

الف - مجموعه‌های نایاب و گونه‌های حیوانات و گیاهان، مواد معدنی و اسکلت و اشیاءیی که دارای ارزش دیرین‌شناسی می‌باشند،

ب - اموال مربوط به تاریخ از جمله تاریخ علوم و فن‌آوری و تاریخ نظامی و اجتماعی، اموال مربوط به زندگی رهبران ملی، متفکران، دانشمندان و هنرمندان و مربوط به رویدادهای مهم ملی،

ج - یافته‌های کاوش‌های باستان‌شناسی (اعم از حفاری‌های علنی و مخفی) یافته‌های اکتشافات باستان‌شناسی،

د - بخشهایی از آثار تاریخی یا هنری و یا محللهای باستانی که پراکنده شده،
ه - اشیاء عتیقه با قدمت بیش از یک صد سال نظیر کتیبه‌ها، سکه‌ها و مهرهای

کننده کاری شده،

و - اشیائی که دارای ارزش قومی هستند،

ز - اشیائی که دارای ارزش هنری هستند از قبیل

۱ - تصاویر، نقاشی‌ها و طراحی‌هایی که بطور کلی با دست به هر شکل و روی هر نوع ماده‌ای بوجود آمده (به استثنای طرحها و اقلام تولیدی صنعتی که با دست تزئین شده)،

۲ - آثار مجسمه‌سازی و هیكل تراشی اصل با استفاده از هر نوع ماده،

۳ - کنده کاری، چاپ و چاپ سنگی اصل،

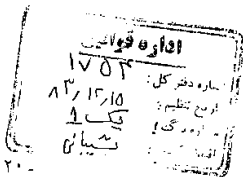
۴ - آثار هنری مونتاژ و جمع‌آوری شده اصل با استفاده از هر نوع ماده.

ح - نسخ خطی نایاب و کتب اولیه و قدیمی، اسناد و نشریاتی که دارای ارزش ویژه تاریخی، هنری، علمی، ادبی و غیره) هستند بصورت منفرد یا مجموعه،

ط - تمبرهای پستی یا مالی یا انواع مشابه بصورت منفرد یا مجموعه،

ی - آرشيو از جمله آرشیوهای صدا، عکس و فیلم،

ک - اسباب و اثاثیه با قدمت بیش از یکصد سال و آلات موسیقی قدیمی. ع

- ۲۰ -

دایره چاپ و تکثیر